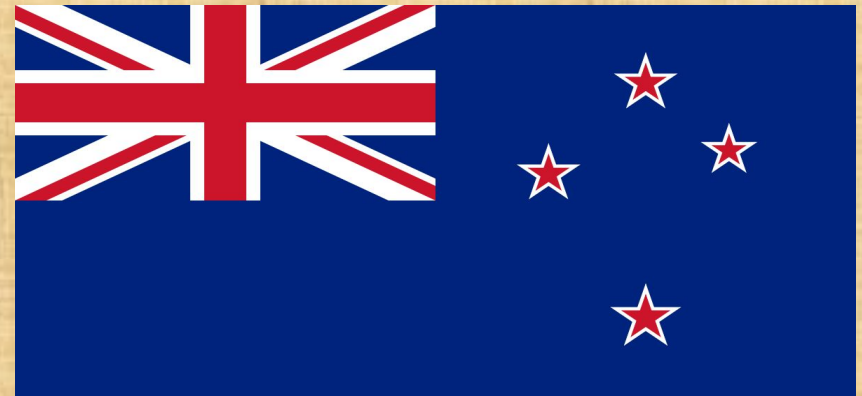

NEW ZEALAND

ХАЛҚЫ: 4,7 МИЛЛИОН

АСТАНАСЫ: ВЕЛЛИНГТОН

ЖЕРІ: СОЛТҮСТІК АРАЛДА
ЖАНАРТАУЛАР, ЫСТЫҚ БҰЛАҚТАР
МЕН БАТПАҚТАР ЖИІ КЕЗДЕСЕДІ. АЛ
ОҢТҮСТІК АРАЛДА МЫҢДАҒАН
МҰЗДЫҚ БАР.

ІРІ ҚАЛАЛАРЫ: ОКЛЕНД, РОТОРУА,
ВЕЛЛИНГТОН, КРАЙСТЧЕРЧ ж.т.б.

ВАЛЮТАСЫ; ЖАҢА ЗЕЛАНДИЯ
ДОЛЛАРЫ (NZD)

АСТАНАСЫ: ВЕЛЛИНГТОН

ХАЛЫҚ САНЫ: 4,8 млн

ҰЛТТЫҚ ТІЛДЕРІ: АҒЫЛШЫН, МАОРИ

ТЕЛЕФОН КОДЫ: +64

САҒАТ БЕЛДЕУІ: +12

КӨРНЕКІ ОРЫНДАРЫ: МИЛФОРД,
АБЕЛЬ ТАСМАН, ФЬОРДЛЕНД,
ТОНГАРИРО т.б.

Жаңа Зеландия деген атау Нидерландтағы Зеландия деген өңірдің атауынан алынған. Маорилер оны Аотеароа деп атайды. Мағынасы: “Ұзын ақ бұлттың мекені”.

Жаңазеландиялықтардың басым бөлігі ағылшын тілінде сөйлейді. Дегенмен маори тілі қайтадан жаңғырып, мектеп бағдарламасына енгізілді. Ехоба куәгерлерінің jw.org сайты маори тілінде бар. ОСЫДАН шамамен 800 жыл бұрын маори тайпалары тропиктегі Полинезия аралдарын артта қалдырып, мұхитқа сапарға аттанды. Олар отырған кеме мыңдаған шақырым жерді жүзіп өтіп, тұмсығын Жаңа Зеландия аралына тіреді. Таулы-тасты, қарлы, мұздықтары мен ыстық бұлақтары көп бұл өңір өте ерекше еді. Ал бес ғасырдан кейін осы жерге сонау Еуропадан басқа да адамдар қоныс аудара бастады. Сондықтан бүгінгі күні жаңазеландиялықтардың көбісі англо-саксон мен полинезия әдет-ғұрыптарын қатар ұстанады. Халықтың 90%-ы — қала тұрғындары. Дүниежүзі бойынша Веллингтон қаласы — жердің қиыр оңтүстігінде орналасқан жалғыз астана. Қиянда жатқан оқшау арал болғанымен, Жаңа Зеландия аса сұлу әрі сан қилы табиғатымен жылына үш миллионнан аса туристі бауырына тартады.

Бұл елдің жануарлар әлемі де ерекше. Ұшпайтын құстардың ең көп түрі осы жақта кездеседі. Мұнда 100 жылға дейін өмір сүре алатын тутара кесірткесі де мекендейді. Ал сүтқоректілерден жарғанаттың бірнеше түрі және мұхитты мекендейтін дельфиндер мен киттер бар. Өзге сүтқоректілерден айырмашылығы — олар бұл аймақта бұрыннан мекендейді.

Жаңа Зеландияда Ехоба куәгерлерінің тарихы 120 жыл бұрын басталған. Куәгерлер ниуэ, раротонга, самоа, тонга сияқты полинезиялық тілдермен қоса, тағы 19 тілде Киелі кітап жайлы тәлім береді. Қазір бұл мемлекет әлемдегі ең бейбіт және қауіпсіз елдердің бірі болып табылады. Бұған қоса, Жаңа Зеландияда сыбайлас жемқорлық жоқ.

Жаңа Зеландияда ымдау тілі ресми тілдердің бірі болып табылады. Жаңа Зеландияның екі ұлттық әнұраны бар — жеке өзінің және ұлттық ағылшын. Ұлыбританияның патшайымы Елизавета II ресми түрде осы аралдардың аумағын басқарады және оның міндеттері жергілікті парламентте қабылданған құжаттарды мақұлдау.

Жаңа Зеландия ядролық қарусыз мемлекет ретінде жариялаған алғашқы ел болды. Іс жүзінде, бұл, оның аумақтықтарында ядролық энергетика немесе ядролық қарудан тұратын кемелер кіре алмайды. Аралдарда атом электр станциялары да жоқ.

Жаңа Зеландияда «Сақина мырзасы» және «Хоббит» атты танымал фильм трилогиялары түсірілді. Мемлекетте тіпті фильмдерге байланысты барлық нәрсе үшін жауапты министрлік бар.

Жаңа Зеландияның символы — басқа еш жерде өмір сүрмейтін қанатсыз құс киви.

Жаңа Зеландия тұрғындары 15 жастан бастап көлік жүргізе алады.

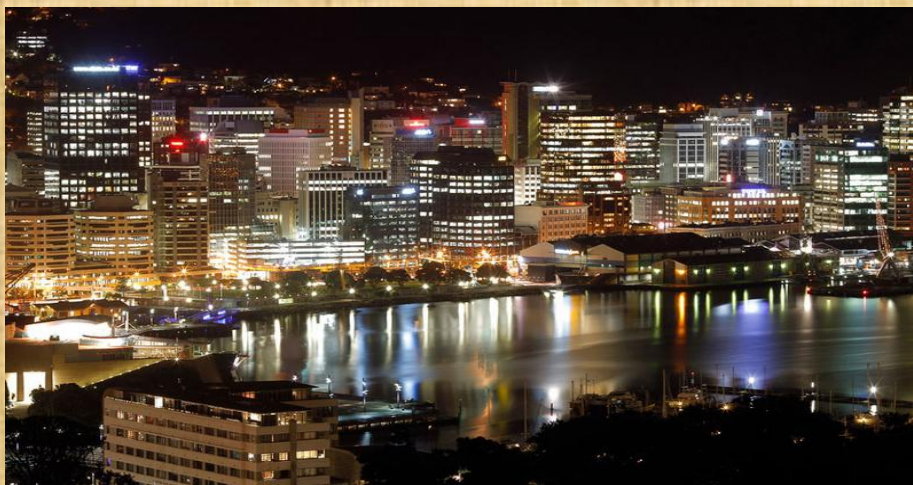
Жаңа Зеландияда жыландар, ірі жыртқыштар, улы жәндіктер және москиттер жоқ.

Жаңа Зеландияның географиясы мен климаты, оның қарапайым өлшеміне қарамастан, әлемдегі ең алуан түрлердің бірі.

Тек Жаңа Зеландияда үлкен жыртқыш ұлу *Powelliphanta* өмір сүреді.

Жаңа Зеландияда екі ірі супер вулкандар бар: олардың жарылуы Солтүстік аралды бұзып, жер атмосферасын күлмен толтырып, планетаны күн сәулесіз бірнеше жылға қалдыра алады. Адамзат тарихында бұндай жарылыс әлі болмаған.

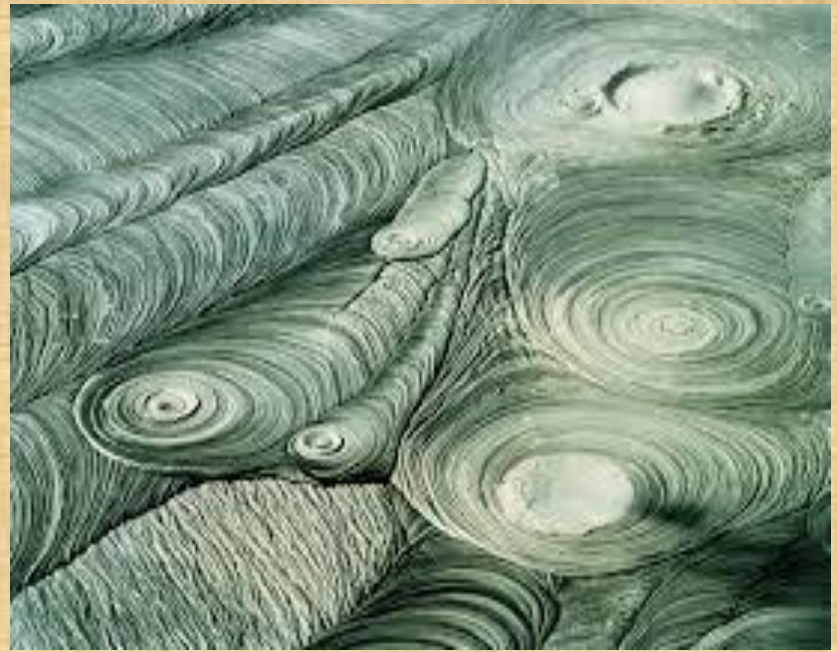

ВЕЛЛИНГТОН

ОКЛЕНД

POTOPYA

